

62638 / 1

**Vlaamse
Regering**

**Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende definitieve
vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Bouvelobos,
Hemsrode en Steilrand van Moregem'**

DE VLAAMSE REGERING,

Gelet op de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO), artikel 2.2.7 § 7, gewijzigd bij het decreet van 18 november 2011;

Gelet op het decreet van 1 juli 2016 tot wijziging van de regelgeving voor ruimtelijke uitvoeringsplannen teneinde de planmilieueffectrapportage en andere effectbeoordelingen in het planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen te integreren door wijziging van diverse decreten, artikel 66, tweede lid;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 1997 houdende de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV), bekrachtigd bij het decreet van 17 december 1997 wat de bindende bepalingen betreft, en op de besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003 en 17 december 2010 houdende de definitieve vaststelling van een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij de decreten van 19 maart 2004 respectievelijk 25 februari 2011 wat de bindende bepalingen betreft;

Gelet op het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, artikel 27, derde lid, ingevoegd bij het decreet van 13 februari 2004 en artikel 29, §2, tweede lid, ingevoegd bij het decreet van 13 februari 2004;

Gelet op het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, artikel 13, §§ 1 en 3, gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2002, artikel 17, § 3, eerste lid, vervangen bij het decreet van 19 mei 2006, artikel 18, gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2002, artikel 25, § 1, vervangen bij het decreet van 19 juli 2002 en gewijzigd bij de decreet van 7 december 2007, artikel 27, § 3, eerste lid, ingevoegd bij decreet van 19 juli 2002 en gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2007, artikel 28, gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2002 en artikel 36ter, § 1, ingevoegd bij het decreet van 19 juli 2002 en gewijzigd bij het decreet van 19 mei 2006 en 36ter, § 2, eerste lid, ingevoegd bij het decreet van 19 juli 2002 en gewijzigd bij het decreet van 19 mei 2006;

Gelet op het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, artikel 8, § 1, eerste lid;

Gelet op het koninklijk besluit van 4 november 1977 houdende de vaststelling van het gewestplan Kortrijk en latere wijzigingen;

Gelet op het koninklijk besluit van 24 februari 1977 houdende de vaststelling van het gewestplan Oudenaarde en latere wijzigingen;

Gelet op de beslissing van de Vlaamse Regering van 7 mei 2010 over de verdere uitvoering van de tweede fase van het afbakeningsproces met een 'plan van aanpak voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen' en met een 'gebiedsgericht

programma' met prioritair op te starten acties, waarin het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Bouvelobos, Hemsrode en Steilrand van Moregem' is opgenomen;

Gelet op de beslissing van de dienst Mer van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie van 1 april 2014, waaruit blijkt dat de opmaak van een plan-MER niet vereist is voor het voorliggend plan;

Gelet op het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos van 10 februari 2014 over het onderzoek naar de mogelijke betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een als speciale beschermingszone te beschouwen gebied, waaruit blijkt dat het plan geen betekenisvolle aantasting kan veroorzaken en er bijgevolg geen passende beoordeling vereist is;

Gelet op het advies van de dienst Veiligheidsrapportage van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie van 24 januari 2014 over het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP), waaruit blijkt dat er geen ruimtelijk veiligheidsrapport moet worden opgemaakt voor het voorliggend plan;

Gelet op de watertoets die opgenomen is in de toelichtingsnota van het GRUP;

Gelet op de plenaire vergadering, gehouden op 10 februari 2014, over het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Bouvelobos, Hemsrode en Steilrand van Moregem', het verslag ervan en de adviezen van de provincies Oost- en West-Vlaanderen; de Provinciale dienst Waterlopen van de provincie West-Vlaanderen, Anzegem, Wortegem-Petegem, Oudenaarde, het Agentschap Wegen en Verkeer, het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, Afdeling Beleid, Mobiliteit en Verkeersveiligheid, het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Natuurlijke Rijkdommen; het Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling, de Vlaamse Milieumaatschappij, het Agentschap Natuur en Bos Oost-Vlaanderen en het Agentschap Onroerend Erfgoed West-Vlaanderen;

Gelet op het advies van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed van 26 maart 2014;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2016 houdende de voorlopige vaststelling van het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Bouvelobos, Hemsrode en Steilrand van Moregem';

Gelet op de aankondiging door de Vlaamse Regering van het openbaar onderzoek over het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan en het daaropvolgende openbaar onderzoek dat werd georganiseerd van 21 februari 2017 tot en met 21 april 2017;

Gelet op de beslissing van de Vlaamse Regering van 6 oktober 2017 houdende de verlenging van de termijn waarover de Vlaamse Regering beschikt om over te gaan tot de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Bouvelobos, Hemsrode en Steilrand van Moregem';

Overwegende dat in het bindend deel van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen het Vlaams Gewest wordt opgedragen om de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur als volgt af te bakenen in gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen: 750.000 ha agrarisch gebied ruimtelijk bestemd voor de beroepslandbouw, 10.000 ha bijkomend bosgebied of bosuitbreidingsgebied en 150.000 ha natuurverwevingsgebied in overdruk; dat voorliggend ruimtelijk uitvoeringsplan uitvoering geeft aan deze bepalingen door het bestemmen van agrarisch gebied, bosgebied en natuurgebied;

Overwegende dat de Vlaamse Regering op 7 december 2001 heeft beslist de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur uit te voeren in twee fasen en dat voorliggend ruimtelijk uitvoeringsplan een onderdeel vormt van de tweede fase;

Overwegende dat het voorliggend gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan werd opgesteld in uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2008 over de verdere uitvoering van de afbakening van de gebieden van de agrarische en natuurlijke structuur in de buitengebiedregio Leiestreek, waarbij onder meer een gefaseerd operationeel uitvoeringsprogramma werd goedgekeurd voor de acties categorie I en II; dat het voorliggend gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan werd opgesteld in uitvoering van de actie 54 'Omgeving Bouvelobos – Hemsrodebos en Steilrand van Moregem' in de deelruimte 'Zandlemig en lemig interfluvium';

Overwegende dat de neerslag van de ruimtelijke afweging is opgenomen in de toelichtingsnota bij het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan; dat deze ruimtelijke afweging in overeenstemming is met de bepalingen van de actie 54 uit het voornoemde operationeel uitvoeringsprogramma voor de regio Leiestreek; dat met het ruimtelijk uitvoeringsplan 997 ha agrarisch gebied, 217 hectare natuurgebied en 12 hectare bosgebied wordt bestemd; dat dit agrarisch gebied wordt gedifferentieerd door de afbakening van 242 hectare agrarisch gebied met overdruk natuurverwevingsgebied en 308 hectare bouwvrij agrarisch gebied;

Overwegende dat de definitief aangeduide ankerplaats 'Hemsrode' met voorliggend ruimtelijk uitvoeringsplan een ruimtelijke vertaling krijgt als erfgoedlandschap; dat het ontwerp hiertoe de verordenende stedenbouwkundige voorschriften bevat; dat in functie van bestaande erfgoedwaarden in het plangebied 55 hectare wordt bestemd als gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde; dat de professionele landbouw met deze afbakening of herbestemming volgens de verordenende stedenbouwkundige voorschriften mogelijk blijft en derhalve niet in het gedrang komt;

Overwegende dat een watertoets is uitgevoerd; dat hierover toelichting is opgenomen in de toelichtingsnota; dat met het watersysteem rekening is gehouden bij de redactie van de stedenbouwkundige voorschriften; dat uit één en ander kan besloten worden dat het plan geen betekenisvolle negatieve impact zal hebben op het watersysteem;

Overwegende dat een onderzoek tot milieueffectrapportage werd uitgevoerd; dat uit het onderzoek blijkt dat het ruimtelijk uitvoeringsplan geen aanzienlijke negatieve milieueffecten zal genereren; dat uit dit onderzoek ook blijkt dat het plan geen betekenisvolle aantasting kan veroorzaken van de kenmerken van Speciale Beschermingszones en dus geen passende beoordeling in de zin van artikel 36 van het natuurdecreet vereist; dat de dienst Mer van LNE op 1 april 2014 de bevindingen en de conclusie van het onderzoek tot milieueffectrapportage goedkeurde en aangaf dat geen plan-MER moet opgemaakt worden voor het voorliggend plan;

Overwegende dat tijdens het openbaar onderzoek 4 adviezen en 41 bezwaarschriften werden ingediend, waarvan één bezwaarschrift de vormt heeft van een petitie en ondertekend werd door meerdere personen;

Overwegende dat in een bezwaarschrift de bevestiging wordt gevraagd dat de erfgoedoverdruk in functie van de historische parkstructuur nabij het kasteel van Moregem geen invloed zal hebben op het verkrijgen van kapmachtigingen of het vervallen van de compensatieplicht overeenkomstig het goedgekeurde bosbeheerplan voor het bestaande bosgebied dat momenteel is opgenomen in de bestemmingen gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde en natuurgebied nabij het kasteel van Moregem; dat in antwoord op deze opmerking wordt verduidelijkt dat het bosbeheerplan werd goedgekeurd in 2000 en onverminderd van kracht blijft tot het voorziene verval in 2020; dat bij de opmaak van een nieuw bosbeheerplan wel rekening zal moeten worden gehouden met de bepalingen van het ruimtelijk uitvoeringsplan; dat deze opmerkingen geen aanleiding geven tot een aanpassing van het plan;

Overwegende dat in sommige adviezen, bezwaren en opmerkingen wordt gesteld dat met huidig ruimtelijk uitvoeringsplan aan de zonevreemde basisrechten volgens de VCRO wordt geraakt; dat desgevallend een schadevergoeding zou moeten worden

voorzien; dat in antwoord op deze adviezen, bezwaren en opmerkingen wordt verduidelijkt dat in toelichtingsnota daarover duidelijk is opgenomen dat deze basisrechten gegarandeerd worden in de VCRO en onverminderd van kracht blijven; dat de claim voor een schadevergoeding aldus niet gegrond is gezien de basisrechten gelijk blijven; dat deze adviezen, bezwaren en opmerkingen geen aanleiding geven tot een aanpassing van het plan;

Overwegende dat in sommige adviezen, bezwaren en opmerkingen wordt gevraagd om een deel van de bronbosjes in de Molen-Vosbeekvallei niet te bestemmen als bosgebied maar de bestemming agrarisch gebied te behouden om zodoende de hobbylandbouw en het professionele landbouwgebruik niet te hypothekeren; dat de ecologische kwaliteit van deze bosjes beperkt zou zijn of dat er geen bronwerking aanwezig is; dat de natuurdoelen van Natura 2000 niet op deze bosjes rusten; dat een herbestemming naar bosgebied aldus niet gerechtvaardigd zou zijn; dat in antwoord op deze adviezen, bezwaren en opmerkingen wordt gesteld dat deze optie tot herbestemming voortvloeit uit de visie op de buitengebiedregio Leiestreek; dat er weliswaar geen natuurdoelen van Natura 2000 aan deze bosjes gekoppeld zijn; dat er echter andere redenen zijn voor een aanduiding van bosgebied dan de Europese doelen; dat de door het INBO vastgestelde ecologische potenties belangrijk zijn voor het behoud en de versterking en de plaatselijke natuurwaarden in de beekvallei; dat bosbestemming werd aangeduid om deze ecologische potenties op lange of korte termijn te laten ontwikkelen bij realisatie van de bestemming; dat deze optie verder is verduidelijkt in hoofdstuk 6 van de toelichtingsnota; dat niet alle vermelde bosjes een bronwerking kennen; dat dit evenwel geen afbreuk doet aan de ecologische waarden en potenties ervan; dat de naamgeving in de stedenbouwkundige voorschriften en toelichtingsnota derhalve werd aangepast naar 'bron- en valleibosjes' in de plaats van 'bronbosjes'; dat anderzijds blijkt dat op twee locaties het behoud van de agrarische bestemming opportuun is omwille van het huidige landbouwgebruik; dat voor beide percelen op het grafisch plan de bestemming agrarisch gebied met een overdruk natuurverwevingsgebied wordt aangebracht; dat er geen verplichting bestaat tot realisatie van de bosbestemming, noch voor de professionele landbouw, noch voor de hobbylandbouw of andere gebruikers; dat deze dat deze adviezen, bezwaren en opmerkingen derhalve aanleiding geven tot aanpassingen aan het grafisch plan en de stedenbouwkundige voorschriften;

Overwegende dat in sommige adviezen, bezwaren en opmerkingen bezwaarschriften aangestuurd wordt op een inperking van de aanduiding van bijkomend natuurgebied met overdruk Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) door de agrarische bestemming te behouden nabij de boskernen van het Bouvelobos; dat in antwoord op deze adviezen, bezwaren en opmerkingen wordt gesteld dat de aanduiding van bijkomende ruimte voor natuur onder meer invulling geeft aan de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000 programma; dat hierbij onder meer een verbinding tussen de bestaande boskernen wordt nagestreefd; dat tevens lokale natuurbesluitingen van belang zijn waardoor een enge focus op een louter herbestemming in functie van de Europese natuurdoelen niet aan de orde is; dat derhalve niet wordt ingegaan op de vraag om de herbestemmingen die niet in teken staan van het Natura 2000 programma niet door te voeren; dat het agrarisch gebied rond de bestaande actieve professionele landbouwbedrijven immers maximaal gevrijwaard werd waardoor ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw gegarandeerd blijven; dat in sommige bezwaren wordt gesteld dat de bestemming als natuurgebied van een perceel palend aan een hoeve in de Vierschaar en het kasteelbos van Moregem de bedrijfsvoering van deze hoeve bemoeilijkt gezien hiermee het functioneren van de hoeve samen met een deel van de veeweides in agrarisch gebied in het gedrang komt en dat het natuurgebied tot tegen de bedrijfsgebouwen komt te liggen; dat in navolging van deze bezwaren om de bedrijfsvoering van de hoeve niet te bezwaren dit perceel wordt bestemd als agrarisch gebied met overdruk natuurverwevingsgebied; dat in een aantal bezwaren wordt gevraagd om een perceel palend aan de achterzijde van een actieve landbouwzetel in de Groenstraat niet op te nemen in natuurgebied met overdruk VEN gezien de rundveestallen van de hoeve in kwestie onmiddellijk aan het perceel palen om beperkingen als gevolg van de programmatistische aanpak stikstof (PAS) te vermijden, meer bepaald bij het bekomen

van een milieu- of omgevingsvergunning voor de uitbating van de stallen; dat in navolging van deze bezwaren om de bedrijfsvoering van de hoeve in kwestie niet te bezwaren dit perceel wordt bestemd als bouwvrij agrarisch gebied teneinde zo een ruimtelijk geheel te vormen met de aanpalende bestemming van bouwvrij agrarisch gebied op de huiskavel van de hoeve in kwestie; dat een deel van de bosverbinding binnen het nieuw aangeduide natuurgebied buiten de speciale beschermingszone wordt aangeduid om de agrarische kavels nabij deze actieve landbouwzetel in de Groenstraat te vrijwaren van bebossing; dat voorliggend plan geen onteigeningsplan bevat zodat gronden die worden opgenomen in de bestemming natuurgebied met overdruk VEN niet meteen of automatisch aan het landbouwgebruik of ander niet-professioneel landgebruik worden onttrokken; dat flankerende maatregelen van kracht zijn, zodat laatstgenoemde opmerking geen aanleiding geeft tot aanpassingen aan het plan; dat in navolging van deze adviezen, bezwaren en opmerkingen derhalve aanpassingen worden doorgevoerd aan het grafisch plan ter hoogte van Vierschaar en ter hoogte van de Groenstraat;

Overwegende dat in een bezwaarschrift wordt ingestemd met de voorziene aanleg van een aarden wal op de grens van hun huiskavel en het aanpalende habitatgebied; dat de bezwaarindiener inrichtingsvoorstellen doet omtrent de aanleg; dat in antwoord op dit bezwaarschrift wordt gesteld dat in het ruimtelijk uitvoeringsplan evenwel geen uitspraken worden gedaan over de technische details van de aanleg, maar dat het plan wel voorziet in de verplichte aanleg van dergelijke grondwal; dat door de partners die betrokken zijn bij de aanleg van deze aarden wal een plan van aanpak werd uitgewerkt dat garanties biedt voor de effectieve en kwaliteitsvolle realisatie van de voorziene aarden wal; dat daardoor duidelijkheid bestaat over de wijze van uitvoering en de randvoorwaarden; dat deze bezwaren en opmerkingen derhalve geen aanleiding geven tot aanpassing van het plan;

Overwegende dat een bezwaarindiener vraagt om twee percelen agrarisch gebied met natuurverweving in de Petegemstraat op te nemen in een natuurbestemming, gezien deze actueel werden bebost; dat de percelen in kwestie aansluiten op het kasteelpark van Hemsrode; dat ze aan het landbouwgebruik werden onttrokken door bebossing en een herbestemming geen wezenlijke effecten op het algemene landbouwgebruik teweegbrengt; dat een bestemming natuur tevens in overeenstemming is met de visie op het deelgebied Hemsrode; dat in navolging van deze opmerking beide percelen werden opgenomen in de bestemming natuurgebied met overdruk VEN;

Overwegende dat een bezwaarindiener vraagt om het gehele habitatrichtlijngebied te bestemmen naar natuurgebied; dat wellicht verkeerdelijk over habitatrichtlijngebied wordt gesproken in de plaats van de speciale beschermingszone; dat een integrale ruimtelijke afweging werd gemaakt waar de natuurdoelen van het Natura 2000 kunnen gesitueerd worden door middel van een herbestemming naar natuurgebied met overdruk VEN; dat hiertoe niet alle agrarische bestemmingen moeten worden omgezet naar natuurgebied; dat deze afweging is opgenomen in de toelichtingsnota; dat een deel van het SBZ in agrarische bestemming wordt gehouden omwille van de landbouwbedrijfsvoering van een actieve landbouwzetel in de Groenstraat; dat deze opmerking geen aanleiding geeft tot een aanpassing aan het plan;

Overwegende dat in een aantal bezwaren, opmerkingen en adviezen wordt gevraagd om de aanduiding van de overdruk natuurverwevingsgebied te beperken; dat deze overdruk de landbouwbedrijfsvoering zou hypothekeren; dat deze overdruk op termijn zou kunnen leiden tot een verplichte realisatie van natuurwaarden; dat in antwoord op deze adviezen, bezwaren en opmerkingen wordt gesteld dat de natuurverweving werd aangeduid ter buffering van het natuur- en bosgebied en in de beekvalleien; dat de toelichtingsnota een gedetailleerde onderbouwing bevat van deze aanduiding; dat de overdruk inderdaad inhoudt dat de percelen bouwvrij worden gehouden; dat er anderzijds geen verplichtingen voortvloeien uit deze aanduiding; dat het huidige landbouwgebruik niet wordt gehypothekeerd; dat voor bestaande actieve hoeves uitbreidingsmogelijkheden zijn voorzien buiten de overdruk natuurverwevingsgebied; dat anderzijds uit een bezwaar en een advies blijkt dat een hoeve in de Balthazarstraat

wel degelijk in de overdruk werd opgenomen en zodoende geen uitbreidingsmogelijkheden heeft; dat in navolging van dit bezwaar de actieve hoeve en een bijkomende uitbreidingsperimeter werden opgenomen in het agrarisch gebied zonder overdruk om de bedrijfsvoering niet te hypothekeren; dat de overige opmerkingen, bezwaren en adviezen aldus geen aanleiding gaven tot aanpassingen aan het plan;

Overwegende dat in een aantal bezwaren, opmerkingen en adviezen wordt gevraagd om de overdruk natuurverwevingsgebied consequent in alle beekvalleien aan te duiden; dat in antwoord op deze adviezen, bezwaren en opmerkingen wordt gesteld dat een gelijktijdige integrale afweging van alle ruimtelijk vragen werd gemaakt bij de opmaak van het plan; dat deze afweging is opgenomen in de toelichtingsnota; dat als gevolg van die afweging in uitzonderlijke situaties een gedeelte van een beekvallei, in concreto een deel van de Volkaertbeekvallei, geen ruimtelijke noch ecologische potenties voor de aanduiding van deze overdruk werden vastgesteld; dat om die reden werd geopteerd voor de bestemming agrarisch gebied; dat de toelichtingsnota op dit punt verder is verduidelijkt; dat deze adviezen, bezwaren en opmerkingen derhalve geen aanleiding geven tot aanpassingen aan het plan;

Overwegende dat een aantal bezwaren en opmerkingen en adviezen handelen over de aanduiding van bouwvrij agrarisch gebied; dat wordt aangehaald dat een nieuw akkerbouwbedrijf wenst op te starten in de Bavegemstraat in de gebouwen van een voormalige hoeve, wat momenteel niet mogelijk is volgens de stedenbouwkundige voorschriften van artikel 2; dat in antwoord op deze adviezen, bezwaren en opmerkingen wordt gesteld dat de hoevegebouwen in kwestie inderdaad werden opgenomen in het bouwvrij agrarisch gebied volgens artikel 2; dat volgens deze stedenbouwkundige voorschriften de uitbreiding van de bestaande actieve landbouwzetels steeds mogelijk is binnen het bouwvrij agrarisch gebied, alsook het heropstarten van nieuwe professionele landbouwbedrijven binnen de gebouwen van voormalige of verlaten landbouwbedrijfszetels; dat het heropstarten van de professionele landbouwactiviteiten binnen de hoeve in de Bavegemstraat aldus in overeenstemming is met de bestemming van artikel 2; dat een aanpassing van het plan niet vereist is; dat een aantal bezwaren en opmerkingen betrekking hebben op een varkensbedrijf dat zich situeert langs de Heerbaan en gelegen is binnen het bouwvrij agrarisch gebied; dat aangehaald wordt dat volgens de stedenbouwkundige voorschriften van artikel 2 het oprichten van gebouwen voor niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven niet toegelaten is; dat een varkensbedrijf als niet aan de grond gebonden bedrijf wordt beschouwd; dat in navolging van deze opmerking, in de stedenbouwkundige voorschriften van het artikel 2 de passage dat het oprichten van gebouwen voor niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven niet toegelaten is wordt geschrapt; dat dit verbod wel wordt behouden voor glastuinbouwbedrijven; dat in een advies wordt gesteld dat een onduidelijke opdeling tussen grondgebonden of niet-grondgebonden landbouw wordt gehanteerd; dat in antwoord hierop wordt gesteld dat deze terminologie gehanteerd wordt met verwijzing naar de terminologie uit de sectorale regelgeving die voldoende duidelijkheid inhoudt; dat door de voornoemde aanpassing van de stedenbouwkundige voorschriften, namelijk de schrapping van de bepaling omtrent de niet-grondgebonden landbouwbedrijfsgebouwen, niet langer voor onduidelijkheid kan zorgen bij de appreciatie van een eventuele aanvraag tot uitbreiding van een landbouwbedrijf binnen het bouwvrij agrarisch gebied voor wat betreft de grondgebonden dan wel niet-grondgebonden activiteiten; dat in een advies wordt gevraagd om een professionele landbouwzetel niet in bouwvrij agrarisch gebied op te nemen; dat de Kruiskestraat voor dit bedrijf een logische grens vormt voor de afbakening van het bouwvrij agrarisch gebied; dat zoals hierboven gemotiveerd deze professionele landbouwzetel steeds kan blijven uitbreiden; dat daardoor het bedrijf uitbreidingsmogelijkheden behoudt die het verder functioneren en uitbreiden garanderen; dat voor deze landbouwzetel aan de Kruiskestraat aldus geen planaanpassing vereist is; dat op basis van de adviezen, bezwaren en opmerkingen over bouwvrij agrarisch gebied aanpassingen worden doorgevoerd aan de stedenbouwkundige voorschriften;

Overwegende dat in sommige adviezen, bezwaren en opmerkingen de herbestemming van woongebied met landelijk karakter naar natuurgebied van een deel van een perceel aan de Egaalstraat in vraag wordt gesteld omdat ingevolge deze herbestemming het huidige landgebruik zonevreemd wordt; dat dit perceelsdeel kan beschouwd worden als morfologisch deel van een beperkt woonlint langs de voornoemde Egaalstraat en dat de bestemming woongebied met landelijk karakter in functie van de weg behouden kan blijven; dat derhalve in navolging van het bezwaar het grafisch plan wordt aangepast en dat het perceelsdeel uit het plan wordt gelaten waardoor het zijn huidige bestemming woongebied behoudt;

Overwegende dat in sommige adviezen, bezwaren en opmerkingen wordt aangehaald dat ten onrechte een vergund geachte feestzaal werd herbevestigd als agrarisch gebied in de Boskant; dat voor deze feestzaal een aanvraag tot planologisch attest werd ingediend bij het gemeentebestuur; dat een herbestemming in functie van horeca wordt gevraagd binnen het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan; dat het bestemmen van bedrijvigheid niet tot de doelstelling van huidig gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan behoort; dat de betrokken percelen uit het plangebied worden weggelaten zodat de ruimtelijke afweging verder kan gebeuren in het kader van het voorziene gemeentelijk planningsinitiatief;

Overwegende dat uit sommige adviezen, bezwaren en opmerkingen blijkt dat de plannen van Aquafin om op de percelen in de Vierschaar een rioolwaterzuiveringsinstallatie te bouwen achterhaald zijn; dat in navolging van deze adviezen, bezwaren en opmerkingen geopteerd wordt om voor de betrokken percelen de huidige bestemming agrarisch gebied te behouden, overeenkomstig het huidige gebruik;

Overwegende dat in sommige adviezen, bezwaren en opmerkingen wordt gepleit om een deel van een perceel, bereikbaar via de Zonnestraat, binnen de bestemming agrarisch gebied te houden in de plaats van een nieuwe bosbestemming; dat het een smalle strook betreft voor de aanleg van een private doorgangsweg; dat in navolging van deze adviezen, bezwaren en opmerkingen de perceelgrens wordt aangepast in het grafisch plan; dat deze strook geen toekomstig nut kan hebben voor het aanpalende bron- en valleibosje gezien de ontsluitingsfunctie en zodoende in een agrarische bestemming wordt gehouden in de plaats van bosgebied;

Overwegende dat een aantal bezwaren, opmerkingen en adviezen betrekking hebben op het gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde of CH-gebied; dat wordt gesteld dat in het CH-gebied te veel functies mogelijk worden gemaakt die niet compatibel zijn met het buitengebiedbeleid; dat dergelijke functies in een kern moeten ondergebracht worden; dat het installeren van deze functies op afgelegen locaties aanzienlijke effecten met zich kunnen meebrengen; dat in antwoord op deze adviezen, bezwaren en opmerkingen wordt gesteld dat de aanduiding van CH-gebied enkel is gebeurd op locaties of gebouwen met erfgoedwaarden, zoals toegelicht in hoofdstuk 6 van de toelichtingsnota; dat dergelijke aanduiding tevens een ruimtelijke vertaling vormt voor de bestaande mogelijkheden van het vigerende besluit van de Vlaamse Regering houdende de zonevreemde functiewijziging, waarbij een aantal bijkomende functies ook zonder voorliggend ruimtelijk uitvoeringsplan reeds toegelaten zijn in panden die opgenomen zijn op de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed; dat het toekennen van de functies ruimtelijk gediversifieerd wordt tussen de kasteeldomeinen en de kleinere erfgoedgebouwen; dat het toekennen van bijkomende functies volgens de stedenbouwkundige voorschriften steeds in overeenstemming met de aanwezige erfgoedwaarden dient te gebeuren; dat een beperkte uitbreiding van de bestaande gebouwen enkel wordt toegelaten in functie van noodzakelijke milieuhygiënische of milieutechnische redenen of gemotiveerd kan worden vanuit het behoud, het herstel of de versterking van cultuurhistorisch waardevolle elementen; dat uit het voorgaande bijgevolg kan geoordeeld worden dat deze aanduiding de kernversterking niet aantast, noch strijdig is met het buitengebiedbeleid, maar beoogt het aanwezige erfgoed te versterken en lange termijnkansen te bieden op het vlak van behoud; dat de eventuele effecten van deze herbestemming werd onderzocht en

gemotiveerd in het hoofdstuk 7 van de toelichtingsnota, waaruit blijkt dat geen significante effecten worden verwacht; dat, specifiek wat de voormalige hoeve in de Bosstraat betreft, wordt verduidelijkt dat deze hoeve ingrijpend werd verbouwd waarbij de aanwezigheid van originele erfgoedwaarden op heden ondermaats is en dit een opname in het CH-gebied niet kan verantwoorden; dat het plan aldus niet wordt aangepast aan deze opmerking en de hoevewoning in agrarisch gebied opgenomen blijft; dat deze bezwaren, opmerkingen en adviezen aldus geen aanleiding geven tot aanpassing aan het plan;

Overwegende dat in een aantal bezwaren, opmerkingen en adviezen wordt gepleit om een historische voormalige hoeve op te nemen in het CH-gebied, omwille van erfgoedmotieven van bouwkundige aard of historische locuswaarde; dat de voormalige hoeve in de Kalkstraat in Anzegem door haar geschiedenis, voorkomen en samenstelling een complex van bouwkundige en andere erfgoedwaarden vormt; dat een opname in het CH-gebied hierdoor gerechtvaardigd is; dat in navolging van deze adviezen, bezwaren en opmerkingen het plan werd aangepast;

Overwegende dat een aantal bezwaren, opmerkingen en adviezen betrekking hebben op onderwerpen die niet behoren tot de inhoud van het ruimtelijk uitvoeringsplan, zoals bijvoorbeeld het ruimtelijk orderingsbeleid en het landbouwbeleid in Vlaanderen in het algemeen, de bezonning van fotovoltaïsche panelen, bladval, waterschade en modderstromen, de waardevermindering van goederen, of premiestelstels, of betrekking hebben op initiatieven die niet tot de bevoegdheidssfeer van de ruimtelijke ordening behoren omdat ze betrekking hebben op bestaande van kracht zijnde sectorwetgeving, zoals de ontsluiting van percelen, de bouwvrije afstand tot de beek of bemestingsnormen, of omdat ze zich situeren op het schaal- en detailniveau van de concrete uitvoering zoals de aanplant van bos of de inrichting van trage wegen; dat deze aspecten aan bod kunnen komen hetzij bij de opmaak van de concrete uitvoeringsvoorstellen en de aanvraag tot het bekomen van een stedenbouwkundige vergunning, hetzij in het rechtstreeks overleg met eigenaars en gebruikers bij een eventuele bebossing of bij een concrete inrichting; dat er geen planuitvoeringsnota wordt opgemaakt, gezien dit niet decretaal verplicht is en de realisatie de ruimtelijke bestemmingen enkel op initiatief van de eigenaars kan worden uitgevoerd; dat deze bezwaren, opmerkingen en adviezen derhalve geen aanleiding geven tot aanpassingen aan het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

Overwegende dat in sommige adviezen, bezwaren en opmerkingen wordt gepleit voor een inkrimping van de perimeter van het erfgoedlandschap of een wijziging van de inhoud van het erfgoedlandschap gezien er geen erfgoedwaarden aanwezig zou zijn of de aanduiding het huidige landgebruik zou hypothekeren of extra kosten met zich meebrengen; dat in antwoord op deze adviezen, bezwaren en opmerkingen wordt gesteld dat zowel bouwkundige als esthetische waarden, zoals zichten op de Scheldevallei, de basis vormen voor de opname in het erfgoedlandschap; dat de perimeter zoveel als mogelijk en nuttig op fysieke grenzen zoals wegen, valleien en beken werd gelegd waarbij een integrale afweging werd gemaakt op welke plaatsen een beperkte wijziging of inkrimping van de perimeter mogelijk was; dat de voorgestelde afbakening van het erfgoedlandschap in voorliggend ruimtelijk uitvoeringsplan de minimale perimeter is die wordt aangeduid met het oog op het vrijwaren van de aanwezige erfgoedwaarden zoals onder meer de waardevolle kouters met de historische ontginningshoeves op de waterscheidingskam, de diverse bronnen die hier ontspringen en hun kenmerkende beekvalleien, het historische bosareaal; dat de aanduiding van het erfgoedlandschap het bestaande landgebruik niet hypothekeert, gezien er geen beperkingen qua activiteiten, stedenbouwkundige mogelijkheden of functies worden opgelegd; dat de bestaande regelgeving voorziet in een niet-bindend advies van het agentschap Onroerend Erfgoed voor bepaalde aanvragen met het oog op een correcte afweging van de verschillende belangen; dat om die redenen geen wijzigingen aan de perimeter van het erfgoedlandschap worden doorgevoerd;

Overwegende dat diverse bezwaren en adviezen handelen over de overdrukken in functie van erfgoed; dat wordt gevraagd om een overdruk op de Snepbeekvallei aan te duiden, teneinde deze beek te vrijwaren van bebossing; dat zodoende de bestaande open zichten van de bezwaarindieners op het bestaande bos en omgeving kunnen worden behouden; dat deze beekvallei in aanmerking komt voor het vestigen van diverse habitattypes bos, overeenkomstig de natuurdoelen van het Europa 2000 programma; dat in antwoord op deze adviezen, bezwaren en opmerkingen wordt gesteld dat de herbestemming naar natuurgebied niet noodzakelijk als gevolg heeft dat de beekvallei massief bebost zal worden, noch dat enkel hoogstammige soorten zouden aangeplant worden maar ook struweelvorming tot een boscomplex behoort; dat de aanplant van bos in een latere vergunningsfase met de wettelijke inspraakmogelijkheden zal worden geregeld; dat hierbij afstandsregels tot de bestaande bewoning in acht dienen te worden genomen; dat uit voorgaande blijkt dat de vrees over het verdwijnen van de huidige zichten voorbarig en ongegrond is; dat het plan op dit punt de nodige garanties biedt; dat deze bezwaren, opmerkingen en adviezen derhalve geen aanleiding geven tot aanpassingen aan het plan;

Overwegende dat in sommige bezwaren, opmerkingen en adviezen vragen worden gesteld bij de erfgoedoverdruk in functie van een vista op de Scheldevallei binnenin het Bouvelobos; dat dit als gevolg heeft dat op deze locatie geen instandhoudingsdoelen in functie van bos kunnen worden gerealiseerd; dat het onttrekken van deze percelen aan de landbouwfunctie dus geen nut heeft; dat ofwel het schrappen van de overdruk ofwel een herbestemming naar agrarisch gebied al dan niet met overdruk natuurverwevingsgebied een logische ruimtelijke keuze zou zijn; dat in antwoord op deze adviezen, bezwaren en opmerkingen wordt gesteld dat een integrale ruimtelijke afweging is gemaakt bij de keuzes van de bestemmingen in het plangebied, waarbij onder meer erfgoed, landbouw en natuur evenwaardig werden behandeld; dat deze afweging is opgenomen in de toelichtingsnota; dat aanduidingen van de erfgoedwaarden voortvloeien uit de visie op het deelgebied voor het Bouvelobos, meer specifiek voor de vastgestelde archeologische site van de prehistorische Michielsbergcultuur; dat een herbestemming naar agrarisch gebied echter gevolgen heeft op de kwaliteit van het lager gelegen natuurgebied nabij de Snepbeek, meer bepaald omtrent de inspoeling van gewasbeschermingsmiddelen en bemestingsstoffen; dat de aanduiding van natuurgebied op termijn een zekerheid biedt op het voorkomen van de aanwending en dus de afstroming van deze stoffen in natuurgebied; dat de aanplant van hoogstammig bos wordt geweerd binnen de overdruk, maar dat open plaatsen of struweelvorming tevens potentieel tot boshabitat kan worden gerekend; dat er tevens andere redenen zijn voor een aanduiding van natuurgebied met overdruk VEN dan de Europese doelen; dat de door het INBO vastgestelde ecologische potenties belangrijk zijn voor het behoud en de versterking en de plaatselijke natuurwaarden en de oppervlakte doelstelling van het gehele natuurgebied; dat in de toelichtingsnota in hoofdstuk 6 van de toelichtingsnota een motivatie werd opgenomen ter onderbouwing van deze herbestemming; dat deze bezwaren, opmerkingen en adviezen derhalve geen aanleiding geven tot aanpassingen aan het plan;

Overwegende dat sommige bezwaren, opmerkingen en adviezen handelen over het gemengd openruimtegebied; dat wordt gesteld dat geen bijkomende woningen mogen toegelaten worden in het gemengd openruimtegebied; dat wordt verwezen naar een voormalige woning in het gemengd openruimtegebied gelegen in de Voskensstraat; dat in navolging van deze bezwaren, opmerkingen en adviezen wordt gesteld dat het niet de bedoeling is dat nieuwe woningen worden opgericht binnen deze bestemming en dat dit op heden ook niet mogelijk is op basis van de voorschriften van artikel 6; dat het hier een vergund geachte woning van voor de goedkeuring van het gewestplan betreft; dat dezelfde zonevreemde basisrechten volgens de VCRO van kracht blijven binnen het gemengd openruimtegebied als binnen het agrarisch gebied volgens het gewestplan; dat voorliggend gewestelijk uitvoeringsplan aldus geen wijziging inhoudt op dit punt; dat het al dan niet herbewonen van de vergund geachte woning dient te worden behandeld op het niveau van een stedenbouwkundige of -omgevingsvergunning;

Overwegende dat in sommige bezwaren, opmerkingen en adviezen wordt gesteld dat de bouwvoorschriften binnen het gemengd openruimtegebied strenger zijn dan de huidige bestemming agrarisch gebied volgens het gewestplan, onder meer de verplichting om bij herbouw van een woning 5 meter afstand van de beek te bewaren; dat de agrarische bestemming moet worden behouden; dat in antwoord op deze adviezen, bezwaren en opmerkingen wordt gesteld dat in de stedenbouwkundige voorschriften van deze bestemming de mogelijkheden overgenomen werden van het Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is; dat de 5 meter afstand van de beek bij herbouw van een woning de ruimtelijke vertaling van bestaande sectorwetgeving voor de onbevaarbare waterlopen overneemt; dat deze bouwvoorschriften dus niet strenger zijn dan de bestaande mogelijkheden voor stedenbouwkundige handelingen binnen agrarisch gebied en er zich in principe geen aanpassing van het ruimtelijk uitvoeringsplan opdringt; dat het gemengd openruimtegebied volgens de Vlaamse codex ruimtelijke ordening ressorteert onder de categorie van gebiedsaanduiding 'overig groen' met subcategorie 'gemengd openruimtegebied'; dat de Vlaamse codex ruimtelijke ordening tevens stipuleert dat deze subcategorie niet als ruimtelijk kwetsbaar gebied wordt beschouwd; dat tevens het Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is van kracht is in het gemengd openruimtegebied; dat hieruit blijkt dat het verordenend opnemen van deze bouwvoorschriften in de stedenbouwkundige voorschriften van het artikel 6 geen meerwaarde biedt, gezien alle zonevrije basisrechten uit de VCRO er ook van kracht zijn; dat deze passages aldus geschrapt worden uit de stedenbouwkundige voorschriften van het artikel 6; dat de herbestemming naar gemengd openruimtegebied wordt behouden gezien het ruimtelijk versnipperd voorkomen van woningen en diverse openruimtefuncties die de twee aangeduide woonkorrels; dat hierover een motivatie werd opgenomen in het hoofdstuk 6 van de toelichtingsnota;

Overwegende dat in sommige adviezen, bezwaren en opmerkingen wordt gesteld dat de keuze van de grenzen van het plangebied alsook de interne grenzen tussen de bestemmingen onduidelijk zijn en niet voldoende gemotiveerd; dat in antwoord op deze adviezen, bezwaren en opmerkingen wordt gesteld dat het plan onder meer het bevestigen van de agrarische bestemming van aaneengesloten gebieden met een agrarisch gebruik inhoudt; dat de grenzen van het plangebied voortvloeien uit de buitengebiedsvisie zoals gemotiveerd in hoofdstukken 4 en 6 van de toelichtingsnota; dat de grenzen van het plangebied daarnaast ook rekening houden met het woongebied op het gewestplan, gemeentelijke planinitiatieven en verkavelingen gelegen aan de rand; dat tevens op basis van het huidig landgebruik door middel van luchtfoto's agrarische ruimtelijke gehelen werden geïdentificeerd; dat zoveel als mogelijk een bestemming afgestemd wordt op de kadastrale grenzen, maar waar dit ruimtelijk geen steek houdt afgeweken wordt van dit principe; dat het gewestplan en het bestaande landgebruik niet steeds de kadastrale grenzen volgen; dat deze motivatie bijkomend wordt opgenomen in de toelichtingsnota bij het ruimtelijk uitvoeringsplan; dat de verdeling van de interne grenzen tussen de bestemmingen wordt gemotiveerd in hoofdstuk 6 van de toelichtingsnota;

Overwegende dat in sommige adviezen, bezwaren en opmerkingen wordt gevraagd om in de stedenbouwkundige voorschriften van artikel 1.2. voor de bestemming in functie van de professionele landbouw de zinsnede 'opslag van producten' te vervangen door 'opslag van landbouwproducten'; dat de opslag van producten binnen deze bestemming hoe dan ook moet kaderen in de algemene landbouwwerking; dat niet-landbouwproducten ook nuttig en nodig kunnen zijn voor het goede functioneren van een landbouwbedrijf; dat deze bepaling niet wordt aangepast om de landbouwvoering niet onbedoeld te hinderen; dat deze bezwaren, opmerkingen en adviezen derhalve geen aanleiding geven tot aanpassingen aan het plan;

Overwegende dat in sommige adviezen, bezwaren en opmerkingen een gebrekkige communicatie vanuit de overheid wordt aangeklaagd; dat afspraken buiten hun medeweten zouden gemaakt zijn met grote landeigenaars; zijn een aantal

herbestemmingen niet doorgesproken werden met de adviesinstanties; dat in antwoord op deze opmerkingen, bezwaren en adviezen wordt gesteld dat de in de VCRO voorziene procedures en de regels inzake kennisgeving en openbaarmaking werden nageleefd door een tijdige aankondiging van het openbaar onderzoek door aanplakking in elke bij het plan betrokken gemeente, door berichten in het Belgisch Staatsblad, in drie dagbladen die in het Vlaamse Gewest worden verspreid, op de openbare radio en op de website van Ruimte Vlaanderen; dat daarnaast in het voorbereidende proces bovendien meermaals overleg werd gepleegd met het georganiseerde middenveld, de gemeenten en provincies; dat de bezwaarindieners in kwestie op de hoogte waren van het overleg met de landeigenaars en hun belangenorganisatie via de zogenaamde procesnota en de mondelinge toelichtingen gedurende het voorbereidingsproces; dat deze middenveldorganisaties, gemeenten en provincies zodoende een aantal keer informeel de kans hebben gekregen om herbestemming te bespreken, meer dan decretaal vereist; dat deze bezwaren, opmerkingen en adviezen derhalve geen aanleiding geven tot aanpassingen aan het plan;

Overwegende dat in sommige adviezen, bezwaren en opmerkingen wordt gesteld dat ten onrechte geen plan-milieueffectrapport werd opgemaakt en dat een landbouweffectenrapport vereist zou zijn; dat in antwoord op deze bezwaren, opmerkingen en adviezen wordt gesteld dat de toelichtingsnota tevens een onderzoek tot milieueffect rapportage bevat; dat uit de beoordeling blijkt dat geen significant negatieve milieueffecten worden verwacht en dat het voorgenomen plan geen milderende maatregelen vereist; dat de dienst MER haar goedkeuring heeft verleende met de uitgevoerde milieubeoordeling; dat zodoende de opmaak van een plan-milieueffectrapport niet is vereist; dat in de milieubeoordeling ook de effecten op de landbouw aan bod zijn gekomen; dat er geen wettelijke verplichting bestaat voor het uitvoeren van een landbouweffectrapportage; dat derhalve kan gesteld worden dat bij de opmaak van voorliggend plan voldoende rekening werd gehouden met de gevolgen voor de landbouw; dat voorliggend plan tot stand is gekomen na een grondige ruimtelijke afweging; dat die afweging is opgenomen in de toelichtingsnota; dat deze bezwaren, opmerkingen en adviezen derhalve geen aanleiding geven tot aanpassingen aan het plan;

Overwegende dat in een aantal bezwaren en adviezen wordt gewezen op een aantal technische en vormelijke onvolkomenheden zoals de legende van het grafisch plan die niet overeenstemt met die van de stedenbouwkundige voorschriften en het register, de oppervlakte van het gebied dat in het plan is opgenomen en de achterhaalde verwijzing naar natuurrichtplannen; dat de toelichtingsnota voor die punten werd gecorrigeerd;

Overwegende dat de doorgevoerde aanpassingen geen fundamentele wijzigingen van de planopties ten opzichte van het voorontwerp en ontwerp inhouden; dat aldus kan gesteld worden dat de doorgevoerde aanpassingen in het plan, ten opzichte van het voorontwerp waarop de milieubeoordeling is gebeurd, zeker geen significante effecten kunnen hebben en dat derhalve de resultaten van het onderzoek tot milieueffectrapportage, die betrekking heeft op het voorontwerp en ontwerp, ook blijven gelden voor het voorliggende definitieve gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Artikel 1. Het bij dit besluit gevoegd gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Bouvelobos, Hemsrode en Steilrand van Moregem' wordt definitief vastgesteld.

De normatieve delen van dit ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan zijn als bijlage bij dit besluit gevoegd:

1. bijlage I, het verordenend grafisch plan;
2. bijlage II, de stedenbouwkundige voorschriften.

De niet-normatieve delen van dit ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan zijn als bijlage bij dit besluit gevoegd:

1. bijlage III, de toelichtingsnota;
2. bijlage IV, het register van de percelen waarop een bestemmingswijziging wordt doorgevoerd die aanleiding kan geven tot een planschadevergoeding, een planbatenheffing, een kapitaalschadecompensatie of een gebruikerscompensatie;

Art. 2. De Vlaamse minister, bevoegd voor de ruimtelijke ordening, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw

Joke SCHAUVLIEGE

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'J' followed by a series of loops and a long horizontal stroke extending to the right.